

AIKUISKASVATUS

The Finnish Journal of Adult Education

Vol. 14, 4/94.

ISSN 0358-6197

Summaries of Scientific Articles

Mäkelä, Keijo 1994. Verkostokulttuuri – utopia vai tuhon enne.

– Verkostoyhteiskunnalle voidaan antaa useita eri sisältöpainotuksia, jolloin puhutaan vuorovaikutusyhteiskunnasta, jälkiteollisesta yhteiskunnasta, tietoyhteiskunnasta, palveluyhteiskunnasta, kommunikaatioyhteiskunnasta tai kansalaisyhteiskunnasta. Samoin verkostotyöllä on monta nimitystä riippuen näkökulmasta ja asiayhteydestä: etätyö, paikasta riippumaton työ, joustotyö, tietotyö ja teletyö. Artikkelin on aatteellinen näkemys verkostokulttuurista. Siinä tarkastellaan verkostokulttuuria utopiana, samoin kuin arvioidaan verkostoitumisen vaikutuksia työelämään ja koulutukseen. Aikuiskasvatus 4/1994.

Kauppi, Antti 1994. Oppilaitoksista verkostoihin – Aikuisopiskelijan laajentuva toimintaympäristö.

– Perinteisestä oppilaitoskeskeisestä ajattelusta ollaan Suomessa siirtymässä kohti opiskelijakeskeistä ajattelua. Ollaan kulkemassa kohti yksilöllisyyttä ja omatahtisuutta. Monimuoto-opetus, modulointi, henkilökohtaiset opintosuunnitelmat, näyttökokeet ja opinto-ohjaus ovat uutta aikuiskoulutuksen käytäntöä. Opiskelu on verkostoitumassa opiskelijälähtöisesti oppilaitoksiin, työelämään ja muihin oppimisympäristöihin. Kun verkostoja kehitetään oppimisympäristöiksi, pelkät yhteistyösuhteet eivät riitä. Tarvitaan yhteistyötä, joka rakentuu oppimisen kannalta mielekkääksi. Artikkelissa pohditaan oppimista, verkostoitumista ja koulutuksen kytkentää työelämään. Verkostoituvan opiskelun organisoinnista kirjoittaja toteaa välttämättömäksi kohdentaa opiskelun suunnittelua, ohjausta ja arviointia oppimisen kannalta mielekkäällä tavalla. Ellei näin tehdä, uhkana on opiskelevan yksilön heitteillejätö ja heikot oppimistulokset. Aikuiskasvatus 4/1994.

Mäkelä, Keijo 1994. Networking culture – an utopia or an omen of doom.

– The concept of networking society can be allocated several different content emphasis forms. When this is done, one speaks of an interactive society, a post-industrial society, an information society, a service society, a communication society, or a citizens' society. Similarly, networking work has many appellations depending on the user's perspective and the context: teleworking, work not tied to a set location, flexiwork, data work. The article presents an ideological view of the networking culture. It examines networking culture as an utopia and at the same time assesses its impacts on the working life and education. Aikuiskasvatus 4/1994.

Kauppi, Antti 1994. From educational institutions to networks – the adult student's widening sphere of activity.

– Finland is undergoing a shift from traditional institution-centred thinking to student-centred thinking. We are moving towards individuality at a rate appropriate to the individual's own pace. Multi-form teaching, modularity, personally tailored syllabi, demonstration tests, and study counselling are all new to adult education. Studying is turning into a student-oriented networking process interlinked with educational institutions, the working life, and other learning environments. With networks being developed into learning environments, mere co-operation relationships will not suffice. We need co-operation with a basis relevant to learning. The article ponders over learning, networking, and the connecting of education to the working life. In the matter of organisation of networking study, the author considers it essential to focus study planning, guidance and assessment in ways that are sensible from the point of view of studying. Unless this is done, there is the possibility that individuals engaged in studying are left to their own devices and end up with poor results. Aikuiskasvatus 4/1994.

Koistinen, Kirsi & Ylisuvanto, Eija 1994. Tiimiverkko-organisaatioon siirtyminen.

– Artikkelissa esitellään kolme tapauskuvausta tiimiverkko-organisaatioon siirtymisen näkökulmasta ja vedetään niiden pohjalta yleistettävempiä johtopäätöksiä. Kun tiimityötä etsitään tilanteessa, jossa työntekijöillä itselläänkin alkaa olla käsitys yksilötyön riittämättömyydestä, myös tiimityölle on oletettavasti luotu maaperää. Kirjoittajat näkevät haasteena tiimiverkko-organisaatioissa sen, miten voimme löytää uudenlaisen johtamiskulttuurin. Missä kulkee tiimien ja johdon välinen päätösvalan raja? Yhteisen kielen, yhteisten välineiden ja yhteisten pelisääntöjen luominen tiimien ja johdon välille on välttämätöntä.

Aikuiskasvatus 4/1994.

Pirnes, Unto 1994. Itsejohtoiset tiimit tulevat – rakenteet ja johtajuuden olemus muuttuu.

– Tutkimuksen valossa näyttää siltä, että tiimistymisellä on useammin ”sisälähtöiset”, organisaation sisäisen tehokkuuden parantamiseen kuin asiakkaan tyytyväisyyden varmistamiseen tähtäävät motiivit. Suurin osa yritystiimeistä toimii vielä perinteisen työryhmän tapaan tai eräänlaisena ”näennästiiminä” ilman, että jäsenten yhteistyö ja toiminnan tarjoamat henkisen kasvun mahdollisuudet olisivat tuoneet merkittävää lisäarvoa. Pahimmat esteet muutokselle ovat perinteisissä, hierarkisissa, asemaa statuksen merkinä pitävissä ajattelutavoissa sekä johtamistapojen hitaassa muuttumisessa. Näyttää siltä, että naiset ovat miehiä valmiimpia ja avoimempia tiimimäiseen työskentelyyn.

Aikuiskasvatus 4/1994.

Tella, Seppo 1994. Telematiikka ja verkostuva oppimisympäristö – haasteita aikuiskasvatukselle.

– Artikkelissa telematiikalla viitataan erilaisiin tietokonevälitteisiin, ihmistenvälisen viestinnän tietokoneohjelmiin ja työvälineisiin ja erityisesti kansainvälisten viestintäverkkojen, sähköpostin ja tietokonekonferenssien käytössä tarvittavaan tieto- ja viestintäteknikkaan. Artikkelissa vertaillaan verkostuvaa ja isoiloivaa oppimisympäristöä, valtaa ja johtamista, opetus- ja oppimisprosessia ja telematiikkaa osana etäopetusta. Oppijan rooli muuttuu telematiikkaa hyödyntävässä verkostuvassa oppimisympäristössä, koska vain aktiivinen itseohjautuva toiminta avaa telematiikan mahdollisuudet käyttäjän ulottuville.

Aikuiskasvatus 4/1994.

Koistinen, Kirsi & Ylisuvanto, Eija 1994. The move over to a teamwork organisation.

– The authors present three case descriptions of moving over to applying a teamwork organisation and draw the most generalizable conclusions with them as the basis. When teamwork is sought in a situation in which the workers themselves also begin to comprehend the inadequacy of work as individuals, it can also be assumed that teamwork is provided with grounds. The challenge of teamwork organisations, according to the authors, is in how the users might conceive a new leadership culture. Where is the line between teams and the management? It is essential that a common language, common tools, and common rules of the game be created between teams and the management.

Aikuiskasvatus 4/1994.

Pirnes, Unto 1994. Self-led teams are coming – structures and the concept of management due to change.

– Research results indicate that teaming is mostly based on motives aimed at improving “internal” organisational efficacy than at ensuring customer satisfaction. Most of the teams formed in the world of business operate in the manner of traditional work groups or as some kind of “quasi-teams” without the co-operation among the members and the possibilities for intellectual growth having produced significant added value. The foremost obstacles to change lie in conventional, hierarchical, status-oriented ways of thinking and in the slowness of change in management styles. It would appear that women are more prepared for change than men and also more open to adapting team-like work.

Aikuiskasvatus 4/1994.

Tella, Seppo 1994. Telematics and the networking learning environment – challenges to adult education.

– In this article, the term telematics refers to various computer-mediated human communication programs and tools, and especially to the data and communications technology necessary when accessing international communications networks, e-mail, and computer conferences. The article compares the networking and isolating learning environment, power and leadership, learning and teaching processes, and telematics as part of telelearning. The learner’s role undergoes a change in a telematics-utilising learning environment, because only active, self-guided activity can open up the possibilities of telematics to the potential user.

Aikuiskasvatus 4/1994.

Virkkunen, Jaakko 1994. Massatuotannosta verkkoon.

– Massatuotanto edellytti syvällisiä yhteiskunnallisia järjestelyjä mm. valtion roolissa, koulutuksessa, ammatillisessa järjestäytymisessä ja tutkimus- ja kehitystoiminnassa. Massatuotantotehokkuuden on korvaamassa uusi tehokkuusajattelu, joka perustuu joustaviin organisaatiomuotoihin ja verkkoihin. Verkostossa tahtaava hyvin laajan ihmisjoukon tiivis ja tehokas tiedon, ideoiden ja kokemusten vaihto vahvistaa ja nopeuttaa mukana olevien oppimista ennen näkemättömällä tavalla. Tiimiä ja verkostoa tarvitaan ennen muuta toiminnan jatkuvaan parantamiseen etsimällä häiriöiden syitä ja poistamalla ne uusia toimintakäytäntöjä kokeilemalla.

Aikuiskasvatus 4/1994.

Virkkunen, Jaakko 1994. From mass production to a network.

– Mass production required deep-going social arrangements; e.g. in the role of the state, education, organisation of labour, research and development. The efficacy of mass production is in the process of being replaced by new efficacy thinking based on flexible organisations and networks. The keen and efficient exchange of knowledge, ideas and experiences that takes place between large numbers of people in networks strengthens and accelerates the learning experience of those involved in an unprecedented manner. First and foremost, teams and networks are needed for the continued improvement of activities by seeking out the causes of disturbances and by deleting them through experimentation with new functional options.

Aikuiskasvatus 4/1994.

KIRJOITTAJAT

Alanen Aulis, emeritus professori, Pirkkala

Alkiö Olavi, apulaisosastopäällikkö, Perniö

Andersson Cristina, oppimiskonsultti, CS-Develor OY

Asikainen Marjatta, TTM, Kokonainen kehittämispalvelu Oy

Auvinen Ari-Matti, FK, Human Capital Investment Oy, Teknillisen korkeakoulun täydennyskoulutuskeskuksen kehityspäällikkö 1987–93 ja SATURN-verkoston varapresidentin ominaisuudessa osallisena eurooppalaisissa etäopetuksen yhteistyöprojekteissa,

Gröhn Terttu, apulaisprofessori, Helsingin yliopisto

Hein Irene, KK, Helsingin yliopisto

Hämäläinen Kauko, Aikuiskasvatus-lehden päätoimittaja, Helsingin yliopiston Vantaan täydennyskoulutuslaitoksen johtaja

Kajanto Anneli, julkaisupäällikkö, Aikuiskasvatus-lehden toimitussihteeri, Kansanvalistusseura

Kauppi Antti, erikoistutkija, Suomen Liikemiesten Kauppaopisto

Koistinen Kirsi, Valtionhallinnon kehittämiskeskuksen johtava konsultti

Mäkelä Keijo, erikoissuunnittelija, opetusministeriö

Larjomaa Ilkka, DI, Teknillisen korkeakoulun opetusteknologiakeskuksen johtaja, aiemmin Suomen COMETT -tiedotuskeskuksen johtaja

Liimatainen Marja-Leena, FK, psykologi, Kokonainen kehittämispalvelu Oy

Pirnes Unto, apulaisjohtaja, Johtamistaidon Opisto

Raivola Reijo, kasvatustieteen professori, Tampereen yliopisto

Siirala Eeva, kansainvälisten asioiden sihteeri, Yhteisjärjestö Kansanvalistusseura

Tella Seppo, vt. apulaisprofessori, Helsingin yliopiston opettajankoulutuslaitos

Toiviainen Timo, pääsihteeri, Vapaan sivistystyön yhteisjärjestö/ Yhteisjärjestö Kansanvalistusseura.

Kirjoittaja väitteli 19.9. tohtoriksi (Ed.D.) Torontossa aiheesta "The Early Contribution of Adult Education to the European Unification Process: The Genesis of the European Bureau of Adult Education and 'Meeting Europe' Courses 1950–70.

Virkkunen Jaakko, fil.kand. Valtionhallinnon kehittämiskeskuksen johtava konsultti

Ylisuvalo Eija, Valtionhallinnon kehittämiskeskuksen johtava konsultti